

Nowe prawo wodne – zarządzanie, konsekwencje

Prof. dr hab. inż. Ziemowit Suligowski

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu, Instytut Politechniczny

Dział siódmy – Zarządzanie wodami obejmuje:

Rozdział 1. Planowanie

Rozdział 2. System informacyjny gospodarowania wodami

Rozdział 3. Kontrola gospodarowania wodami

Rozdział 4. Monitoring wód

Rozdział 1. Planowanie

Planowanie w gospodarowaniu wodami ma służyć programowaniu i koordynowaniu działań mających na celu utrzymanie dobrego stanu wód oraz ekosystemów, poprawę stanu zasobów, promowanie zrównoważonego korzystania z wód, ograniczenie zrzucania substancji i energii, poprawę ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałanie skutkom suszy oraz osiągnięcie celów środowiskowych.

Określono, że planowanie w gospodarowaniu wodami obejmuje następujące dokumenty planistyczne:

- 1) plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy;
- 2) plany zarządzania ryzykiem powodziowym;
- 3) plan przeciwdziałania skutkom suszy;
- 4) plany utrzymania wód;
- 5) wstępną ocenę ryzyka powodziowego;
- 6) mapy zagrożenia powodziowego;
- 7) mapy ryzyka powodziowego;
- 8) wstępną ocenę stanu środowiska wód morskich;
- 9) zestaw właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich;
- 10) zestaw celów środowiskowych dla wód morskich;
- 11) program monitoringu wód morskich;
- 12) program ochrony wód morskich.

Sprecyzowano zakres dokumentacji niezbędnej do opracowania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy. Szczegółowo określono zawartość odpowiednich planów.

Zdefiniowano procedury związane z tworzeniem planów oraz wymagania formalne definiowane innymi przepisami. Ustalenia dokumentów planistycznych uwzględnia się w:

- koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju,
- strategii rozwoju województwa,
- planach zagospodarowania przestrzennego województwa,
- ramowym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego,
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
- oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Rozdział 2.

System informacyjny gospodarowania wodami

System informacyjny gospodarowania wodami jest prowadzony w systemie teleinformatycznym. W systemie informacyjnym gospodarowania wodami gromadzi się informacje w zakresie gospodarowania wodami, w szczególności informacje na temat:

- 1) sieci hydrograficznej;
- 2) hydrologicznych i meteorologicznych stacji pomiarowo-obszernych;
- 3) przebiegu granic obszarów zlewni, dorzeczy i regionów wodnych;
- 4) ilości i jakości zasobów wód podziemnych, w tym dostępnych zasobów wód podziemnych, lokalizacji głównych zbiorników wód podziemnych oraz sieci obserwacyjno-badawczej wód podziemnych;
- 5) ilości i jakości zasobów wód powierzchniowych, w tym stanu ekologicznego lub potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego wód powierzchniowych;
- 6) wielkości poboru wód powierzchniowych lub wód podziemnych oraz wielkości zrzutów ścieków do wód lub do ziemi według wartości rzeczywistych i informacji ze zgód wodnoprawnych
- 7) lokalizacji źródeł zanieczyszczeń punktowych i obszarowych wraz z ich charakterystyką, w tym lokalizacją punktów zrzutu ścieków z podaniem współrzędnych;
- 8) obwodów rybackich;
- 9) profili wody w kąpieliskach;
- 10) pozwoleń wodnoprawnych, ocen wodnoprawnych oraz pozwoleń zintegrowanych wydawanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska w zakresie poboru wód powierzchniowych lub wód podziemnych oraz wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi;
- 11) ilości i rodzaju substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego określonych w pozwoleniach, o których mowa w pkt 10;
- 12) urządzeń wodnych;
- 13) obszarów chronionych stref ochronnych oraz obszarów ochronnych;
- 14) oceny obszarów chronionych, o której mowa w art. 349 ust. 14;
- 15) wyników badań i oceny, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 74 ust. 1;
- 16) ocen obszarowych jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, o których mowa w art. 349 ust. 16 pkt 1;
- 17) ocen jakości wody w kąpielisku, o których mowa w art. 344 ust. 1;

- 18) spółek wodnych;
- 19) dokumentów planistycznych;
- 20) urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów.

Określono zasady gromadzenia przez Wody Polskie informacji, uwzględniając podział państwa na obszary dorzeczy i regiony wodne. Określono źródła pozyskiwania informacji. System informacyjny gospodarowania wodami jest udostępniany do wglądu nieodpłatnie, dla innych celów pobierana jest opłata. Wody Polskie mają utrzymywać Hydroportal jako węzeł krajowej infrastruktury informacji przestrzennej oraz centralny punkt dostępowy do usług.

Rozdział 3. Kontrola gospodarowania wodami

Kontrola gospodarowania wodami dotyczy:

- 1) korzystania z wód;
- 2) przestrzegania warunków ustalonych w decyzjach wydanych na podstawie ustawy;
- 3) przestrzegania warunków ustalonych w pozwoleniach zintegrowanych;
- 4) wykonywania urządzeń wodnych;
- 5) utrzymywania wód oraz urządzeń wodnych;
- 6) przestrzegania nałożonych na właścicieli gruntów obowiązków oraz ograniczeń;
- 7) przestrzegania warunków obowiązujących w strefach ochronnych i obszarach ochronnych;
- 8) stanu jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz wody w kąpieliskach i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli;
- 9) przestrzegania warunków obowiązujących na wałach przeciwpowodziowych oraz na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią;
- 10) stanu zabezpieczenia przed powodzią oraz przebiegu usuwania skutków powodzi związanych z utrzymaniem wód oraz urządzeń wodnych;
- 11) ustawiania i utrzymywania stałych urządzeń pomiarowych na brzegach i w wodach;
- 12) wykonywania w pobliżu urządzeń wodnych robót lub czynności, które mogą zagrażać tym urządzeniom lub spowodować ich uszkodzenie;
- 13) usuwania szkód związanych z ruchem zakładu górniczego w zakresie gospodarki wodnej.

Sprecyzowano jednostki prowadzące kontrolę gospodarowania wodami oraz zakres ich działań. Podano uprawnienia osób dokonujących kontroli. Podano, które laboratoria są uprawnione do prowadzenia odpowiednich analiz. Określono niezbędne dokumenty, w tym dokumentację pokontrolną.

Rozdział 4. Monitoring wód

Monitoring wód ma na celu pozyskanie informacji o:

- 1) stanie wód powierzchniowych i stanie wód podziemnych oraz o stanie wód obszarów chronionych na potrzeby

planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych,

- 2) stanie środowiska wód morskich na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych dla wód morskich, a także bieżącej oceny stanu środowiska wód morskich.

Badania i oceny stanu wód powierzchniowych, stanu wód podziemnych, stanu środowiska wód morskich oraz stanu wód obszarów chronionych dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska.

Właściwy organ Inspekcji Ochrony Środowiska wykonuje badania wód powierzchniowych w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych oraz chemicznych, w tym substancji priorytetowych określonych w przepisach wydanych w matrycy będącej wodą. Określono kompetencje w przedmiotowym zakresie poszczególnych organów, w tym, zakres analiz.

Do określeń w drodze rozporządzenia szczegółowych formy i sposobu prowadzenia monitoringu upoważniony jest Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej.

Właściwy organ Inspekcji Ochrony Środowiska opracowuje program monitoringu wód morskich zawierający wykaz stanowisk badań monitoringowych z przyporządkowaniem im zakresu i częstotliwości prowadzenia pomiarów i badań oraz metodyk referencyjnych lub warunków zapewnienia jakości pomiarów i badań dla poszczególnych wskaźników.

Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej przedkłada Komisji Europejskiej program monitoringu wód morskich po uzyskaniu zgody Rady Ministrów, wyrażonej w drodze uchwały. Program monitoringu wód morskich jest przedkładany w terminie 3 miesięcy od dnia uzyskania zgody Rady Ministrów wyrażonej w drodze uchwały.

Jeżeli Komisja Europejska odrzuci program monitoringu wód morskich w części, minister właściwy do spraw gospodarki wodnej opracowuje poprawiony program monitoringu wód morskich, uwzględniając stanowisko Komisji Europejskiej. Jeżeli Komisja Europejska odrzuci program monitoringu wód morskich w całości, opracowuje się nowy program monitoringu wód morskich.

W **dziale ósmym** podano informacje o władzy wodnej i jej kompetencjach – rozpoczynając od ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej poprzez Państwową Radę Gospodarki Wodnej, służby państwowe. Państwową służbę hydrologiczno-meteorologiczną oraz państwową służbę do spraw bezpieczeństwa budowli piętrzących pełni Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy. Państwową służbę hydrogeologiczną pełni Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy. Omówiono ich zadania.

Dział dziewiąty zajmuje się zagadnieniami zgody wodnoprawnej, w tym pozwoleniom i zgłoszeniom. Organem właściwym w sprawie zgód wodnoprawnych są właściwe organy Wód Polskich.

Szczegółowo przedstawiono warunki, dla których wymagane jest pozwolenie i sytuacje, gdy wystarcza zgłoszenie oraz związane z nimi procedury. Podano przypadki, które nie wymagają ani pozwolenia ani zgłoszenia. Zdefiniowano opłaty. Omówiono sytuacje, w których następuje odmowa udzielenia, przedstawiono zawartość operatu oraz wygaśnięcie, cofnięcie i ograniczenie

pozwolenia wodnoprawnego. Oceny wodnoprawne są przedmiotem oddzielnego rozdziału. Uzyskanie oceny wodnoprawnej jest wymagane dla inwestycji lub działań mogących wpłynąć na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych.

Spółki wodne i związki wałowe przedstawiono w **dziale dziesiątym**, gdzie omówiono zadania i zasady tworzenia spółek wodnych i związków wałowych. Spółki wodne oraz związki wałowe są niepublicznymi formami organizacyjnymi, które nie działają w celu osiągnięcia zysku, zrzeszają osoby fizyczne lub prawne na zasadzie dobrowolności i mają na celu zaspokajanie wskazanych przepisami ustawy potrzeb w zakresie gospodarowania wodami. Spółki wodne, zapewniając zaspokojenie potrzeb zrzeszonych w nich osób w zakresie gospodarowania wodami, mogą podejmować prowadzenie działalności umożliwiającej osiągnięcie zysku netto, który przeznaczają się wyłącznie na cele statutowe spółki wodnej. Dopuszczono działania spółek wodnych w sferze gospodarki wodno-ściekowej.

Spółki wodne mogą korzystać z pomocy finansowej państwa udzielanej w formie dotacji podmiotowej z budżetu państwa przeznaczonej na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód i urządzeń wodnych, z wyłączeniem zadań, na realizację których udzielono innej dotacji. Spółki wodne mogą korzystać z pomocy finansowej z budżetów jednostek samorządu terytorialnego na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych oraz na finansowanie lub dofinansowanie inwestycji.

W **dziale jedenastym** podano zasady odpowiedzialności odszkodowawczej w sposób wyczerpujący, a w **dziale dwunastym** odpowiedzialność karną. Zapisy są jednoznaczne i pozostawiają wąski margines na interpretację w sądach.

OPLĄTY ZA USŁUGI WODNE

Ustawa wprowadza kategorię opłat określonych jako opłaty za usługi wodne. W zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, obok istniejącej opłaty zmiennej (tzw. „opłaty środowiskowej”) wprowadza nowe opłaty stałe z tytułu korzystania z wód i odprowadzania ścieków do środowiska o charakterze abonamentu. Wprowadzone opłaty z tytułu zmniejszenia naturalnej retencji terenowej będą stanowiły w 90% przychód Wód Polskich i 10% – dochód budżetu właściwej gminy i podlegają przymusowemu ściągnięciu w trybie określonym w przepisach ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Opłaty mają być ponoszone przez korzystających ze środowiska i zanieczyszczających. Podmiot obowiązany do ponoszenia opłat za usługi wodne jest obowiązany zapewnić odrębny pomiar ilości pobieranych wód podziemnych oraz pobieranych wód powierzchniowych.

Opłaty za usługi wodne uiszcza się za:

- pobór wód podziemnych lub wód powierzchniowych;
- wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi;
- odprowadzanie do wód:
 - opadów lub roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych albo

systemy kanalizacji zbiorczej w granicach administracyjnych miast,

- pochodzących z odwodnienia gruntów w granicach administracyjnych miast,
- pobór wód podziemnych i wód powierzchniowych na potrzeby chowu i hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych.

Ponadto opłatę za usługi wodne uiszcza się także za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej na skutek wykonywania na nieruchomości o powierzchni powyżej 3 500 m² robót lub obiektów budowlanych trwale związanych z gruntem, mających wpływ na zmniejszenie tej retencji przez wyłączenie więcej niż 70% powierzchni nieruchomości z powierzchni biologicznie czynnej na obszarach nieujętych w systemy kanalizacji otwartej lub zamkniętej. Opłaty nie ponosi się za jezdnie dróg publicznych oraz drogi kolejowe, z których wody opadowe lub roztopowe są odprowadzane do wód lub do ziemi przy pomocy urządzeń wodnych umożliwiających retencję lub infiltrację tych wód.

Opłaty stała i zmienna za usługi wodne obliczane są według następujących formuł:

- stała: jednostkowa stawka opłaty × czas [dni] × maksymalna ilość wód [m³/s],
- zmienna: jednostkowa stawka opłaty × czas [lata] × ilość odprowadzanych wód [m³].

Wysokość opłaty za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej na określonej powierzchni:

- jednostkowa stawka opłaty wielkości utraconej powierzchni biologicznie czynnej [m²] × czas [lata]

Opłata za usługi wodne za odprowadzanie do wód – wód opadowych lub roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych albo systemy kanalizacji zbiorczej w granicach administracyjnych miast składa się z opłaty stałej oraz opłaty zmiennej zależnej od istnienia urządzeń do retencjonowania wody z terenów uszczelnionych. Wysokość opłaty stałej ustalają Wody Polskie oraz przekazują podmiotom obowiązany do ponoszenia opłat za usługi wodne w formie informacji rocznej, zawierającej także sposób obliczenia tej opłaty. Górną stawkę opłaty stałej wynosi 5 zł na dobę za 1 m³/s za określoną w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym maksymalną ilość wód opadowych lub roztopowych odprowadzanych do wód z otwartych lub zamkniętych systemów kanalizacji deszczowej służących do odprowadzania opadów atmosferycznych oraz w formie opłaty stałej – 0,70 zł za 1 m³/s za określoną w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym maksymalną ilość wód pochodzących z odwodnienia gruntów w granicach administracyjnych miast.

Wysokość opłaty zmiennej jest uzależniona od stopnia skanalizowania wód opadowych. Wprowadzono następujące stawki maksymalne w odniesieniu do:

- wód opadowych lub roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych w granicach administracyjnych miast bez urządzeń do retencjonowania wody z terenów uszczelnionych – 1,50 zł za 1 m³ na 1 rok,

- wód opadowych lub roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych w granicach administracyjnych miast z urządzeniami do retencjonowania wody o pojemności do 10% odpływu rocznego z terenów uszczelnionych – 1,25 zł za 1 m³ na 1 rok,
- wód opadowych lub roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych w granicach administracyjnych miast z urządzeniami do retencjonowania wody o pojemności powyżej 10% odpływu rocznego z terenów uszczelnionych – 1,00 zł za 1 m³ na 1 rok,
- wód opadowych lub roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych w granicach administracyjnych miast z urządzeniami do retencjonowania wody o pojemności powyżej 20% odpływu rocznego z terenów uszczelnionych – 0,75 zł za 1 m³ na 1 rok,
- wód opadowych lub roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych w granicach administracyjnych miast z urządzeniami do retencjonowania wody o pojemności powyżej 30% odpływu rocznego z terenów uszczelnionych – 0,15 zł za 1 m³ na 1 rok.

Wysokość opłaty zmiennej za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi ustala się jako iloczyn jednostkowej stawki opłaty i wyrażonej w kg ilości substancji wprowadzanych ze ściekami do wód lub do ziemi, w tym substancji wyrażonych jako wskaźnik:

- pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania tlenu (BZT₅),
- chemicznego zapotrzebowania tlenu,
- sumy chlorków i siarczanów (Cl+SO₄).

Za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej na skutek wykonywania na nieruchomości o powierzchni powyżej 3 500 m² robót lub obiektów budowlanych trwale związanych z gruntem mających wpływ na zmniejszenie tej retencji przez wyłączenie więcej niż 70% powierzchni nieruchomości z powierzchni biologicznie czynnej na obszarach nieujętych w systemy kanalizacji otwartej lub zamkniętej:

- bez urządzeń do retencjonowania wody z powierzchni uszczelnionych trwale związanych z gruntem – 1,00 zł za 1 m² na 1 rok,
- z urządzeniami do retencjonowania wody z powierzchni uszczelnionych o pojemności do 10% odpływu rocznego z powierzchni uszczelnionych trwale związanych z gruntem – 0,60 zł za 1 m² na 1 rok,
- z urządzeniami do retencjonowania wody z powierzchni uszczelnionych o pojemności od 10 do 30% odpływu rocznego z powierzchni uszczelnionych trwale związanych z gruntem – 0,30 zł za 1 m² na 1 rok,
- z urządzeniami do retencjonowania wody z powierzchni uszczelnionych o pojemności powyżej 30% odpływu rocznego z powierzchni uszczelnionych trwale związanych z gruntem – 0,10 zł za 1 m² na 1 rok.

Ważnym ustaleniem jest to, że zaskarżenie decyzji w powyższym zakresie nie wstrzymuje jej wykonania.

Wysokość opłaty za pobór wód do celów elektrowni wodnych ustala się jako sumę iloczynów jednostkowej stawki opłaty i ilości energii elektrycznej wyprodukowanej w obiekcie energetyki wodnej, wyrażonej w MWh, oraz stawki opłaty i ilości wód podziemnych lub wód powierzchniowych pobranych bezzwrotnie na potrzeby technologiczne, wyrażonej w m³, nieprzeznaczonej wprost do produkcji energii elektrycznej.

Wysokość opłaty zmiennej za pobór wód do celów zapewnienia funkcjonowania systemów chłodzenia elektrowni i elektrociepłowni ustala się jako iloczyn jednostkowej stawki opłaty i wyrażonej w m³ różnicy między ilością wód pobranych do tych celów a ilością wód z obiegu chłodzących elektrowni lub elektrociepłowni – wprowadzanych do wód lub do ziemi.

Wysokość opłaty zmiennej za wprowadzanie do wód lub do ziemi wód pochodzących z obiegu chłodzących elektrowni lub elektrociepłowni ustala się jako iloczyn jednostkowej stawki opłaty i ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi wód pochodzących z obiegu chłodzących, z uwzględnieniem temperatury.

Wysokość opłaty za wydobywanie z wód powierzchniowych, w tym z morskich wód wewnętrznych wraz z wodami wewnętrznymi Zatoki Gdańskiej oraz wód morza terytorialnego, kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu, ustala się jako iloczyn jednostkowej stawki opłaty i ilości. Ustalenie ilości pobranych wód podziemnych lub wód powierzchniowych, lub ilości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi odbywa się na podstawie odczytu wskazań przyrządów pomiarowych lub na podstawie danych z systemów pomiarowych.

W ustawie podano maksymalne stawki za pobór wód w formie opłaty stałej w odniesieniu do 1 m³/s określonego w pozwoleniu wodnoprawnym w uzależnieniu od ich przeznaczenia oraz w relacji do ich zasobów. Opłata za pobór wód w formie opłaty zmiennej pozostaje również w zależności od ilości pobieranej wody w ramach pozwolenia wodnoprawnego albo pozwolenia zintegrowanego i celu przeznaczenia.

Wysokość opłaty za usługi wodne za pobór wód powierzchniowych na potrzeby chowu lub hodowli ryb w obiektach przepływowych, charakteryzujących się poborem zwrotnym, zależy od maksymalnej ilości wód możliwej do pobrania określonej w pozwoleniu wodnoprawnym. Wysokość opłaty za usługi wodne za pobór wód powierzchniowych na potrzeby chowu lub hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych w stawach o wodzie stojącej zależy od powierzchni zalewanej określonej w pozwoleniu wodnoprawnym. Wysokość opłaty za usługi wodne za wprowadzanie do wód lub do ziemi ścieków z chowu lub hodowli ryb w obiektach przepływowych, charakteryzujących się poborem zwrotnym, zależy od rodzaju substancji zawartych w ściekach i ich ilości oraz rodzaju ścieków. Wysokość opłaty za usługi wodne za wprowadzanie do wód lub do ziemi ścieków z chowu lub hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych w stawach o wodzie stojącej zależy od wielkości produkcji ryb lub innych organizmów wodnych, wyprodukowanych w tych stawach.

Generalnie system opłat premiuje retencję, ograniczenie ilości oraz zmian jakościowych. Przekroczenia ilości i jakości oraz braki w zakresie pozwoleń skutkują specjalnymi opłatami. Określono procedury związane z pomiarem ilościowym i jakościowym oraz procedury karne.

W ustawie uregulowano kwestie opłat związanych z korzystaniem z dróg wodnych, w tym również śluzowaniem. Określono zasady postępowania również w zakresie procedur reklamacyjnych oraz wyłączenia z opłat.

PODSUMOWANIE

Nowa ustawa prawo wodne stwarza podstawy do zmiany zasad funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej, usuwając równocześnie szereg braków i niedomówień wcześniejszych regulacji. Widoczne jest dążenie do stworzenia jednoznacznych zapisów, które będą uniemożliwiać (lub co najmniej bardzo ograniczać) przyszłe interpretacje. Charakterystyczne jest wyeksponowanie elementu planowania w tym w zakresie ochrony przed powodzią i suszą oraz podkreślenie znaczenia planowania zagospodarowania przestrzennego. Podkreślić należy również apel o rozsądek przy określaniu granic aglomeracji. Jego brak, jak również kierowanie się emocjami przy wpisywaniu się do obszaru Natura 2000 stały się przyczyną podejmowania szeregu nierozsądnych decyzji i ostatecznie podejmowania działań o kosztach niewspółmiernych do efektu.

Bardzo ważne jest określenie roli czynnika miejscowego – samorządów lokalnych i zdefiniowanie obowiązków w zakresie zagospodarowania wód opadowych. W regulacjach po 1989 roku starano się omijać ten problem, wprowadzając np. rozmyte zapisy o „ściekach”, obecnie usunięte. Ostatecznie ustawa jest bardzo obszerna, jej objętość odpowiada objętości grubej książki i w tej sytuacji trzeba ograniczyć się do wskazania, co znajduje się w określonym dziale. Wprowadzenie no-

wego prawa musi skutkować szeregiem zmian w istniejących wcześniej regulacjach i odwrotnie – wprowadzenie nowego prawa budowlanego¹ będzie musiało skutkować odpowiednimi korektami prawa wodnego.

Zwraca uwagę szczególnie podejście do problemów związanych z wodami opadowymi, jednoznacznie preferowane jest odejście od dotychczasowego ich kanalizowania na rzecz zwiększania stopnia ich retencji. Zmieniły się też punkty ciążenia przy zagadnieniach ochrony przed powodzią, jest to zrozumiałe w sytuacji, gdy w jakimś stopniu zagrożone jest około 1/3 powierzchni kraju i gdy praktycznie corocznie mamy do czynienia z powodzią pochodzącymi od opadu.

Oczywiście o skuteczności działania ustawy zadecydują przepisy wykonawcze oraz późniejsza praktyka, ale podstawy już stworzono. Na tym tle bardzo ciekawie prezentuje się program bydgoski (Kompleksowy program uporządkowania gospodarki wodami opadowymi dla perspektywy 2050)² będący projektem wyprzedzającym zmiany usankcjonowane w nowym prawie wodnym. Pierwszym zadaniem pozostaje jednak uporządkowanie stanu istniejącego, a z tym może być bardzo różnie. Ponadto trzeba liczyć się z tym, że co najmniej znacząca część dokumentacji w zakresie planowania przestrzennego nie spełnia aktualnych wymagań. Puszczanie w planach osadnictwa „na żywioł” jest jedną z głównych przyczyn skali występowania niekorzystnych zjawisk.

¹ Przygotowywane od szeregu lat, trudno jest określić termin wprowadzenia kodeksu architektoniczno-budowlanego i jego merytorycznej zawartości – prawdopodobne wydaje się być zastąpienie jednej regulacji zespołem ustaw.

² Por. www.retencja.pl i www.retencjabydgoska.pl